

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Aurigeana”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inferior), „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădețul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”. (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Torbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ibva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Săt-măreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Tărnăveana”, „Țibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Zărândeana”, „Zldgneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Cursul de vară pentru funcționarii de bancă.

Chestia cursului pentru funcționarii noștri de bancă își are și ea istoria sa.

În Conferința a II-a a directorilor băncilor noastre ținută în Sibiiu la 20 Septembrie 1901 s'au adus 14 hotărâri de importanță pentru prosperarea și viitorul băncilor românești. A 9-a din aceste hotărâri a fost de următorul cuprins:

„Pentru ridicarea nivelului intelectual al oficialilor de bancă și pentru crearea unei sucrescențe bine calificate pentru administrarea și conducerea băncilor în viitor, vor stăruî pentru înființarea unui curs practic, prin care personalul tehnic să se pregătească anume pentru afacerile de bancă...”

În pt. 5 al Conferinței a III-a a directorilor de bancă dela 19 Octombrie 1903, revenindu-se asupra chestiunii cursului, s'a adus următoarea hotărâre:

„Chestia instituirii cursului practic de bancă, proiectat în Conferința din 1901, — până la alte dispozițiuni, — se ia dela ordinea zilei”.

Și luată a fost dela ordinea zilei această chestiune timp de 4 ani, până la înființarea „Solidarității”, care în alineatul 10 al §-ului 29 din statutele ei a prevăzut următoarea dispoziție:

„Secretarul studiază și caută mijloacele potrivite pentru activarea de cursuri de specialitate pentru funcționari”.

Iar în alineatul 10 al §-ului 49 din statute, fiind vorba despre Secțiunile „Solidarității”, se zice, între altele: „Ele pot să organizeze prelegeri și conferențe din propria inițiativă”.

În fine direcțiunea „Solidarității” în ședința sa dela 20 Maiu a. c. a decis, precum se știe, organizarea unui curs de vară pe seama funcționarilor băncilor noastre, iar secretarul direcțiunii, dl I. I. Lăpădatu, a adresat — către diferiți bărbați de specialitate de ai noștri în scopul de a se angaja ca conferențieri — rugarea-învitare, publicată în numărul precedent al revistei noastre, împreună cu un proiect de programă a materiilor cari vor formă obiectul prelegerilor.

Deci abia după 8 ani dela ivirea ideii cursului practic pentru funcționarii de bancă, a sosit timpul să se facă dispoziții serioase pentru ținerea unui astfel de curs.

*

Nu vom insistă asupra motivelor, cari la 1903 au fost invocate pentru luarea chestiunii cursului practic dela ordinea zilei; vom arată însă pe scurt necesitatea acestui curs.

Toți știm că în serviciul băncilor noastre avem și un număr mare de oameni fără pregătiri temeinice de specialitate. Pentru acești funcționari, acum ca și la 1901, cursul se prezintă drept o necesitate de prima ordine, o necesitate indispensabilă.

Dar nu numai pentru cei fără pregătiri temeinice de specialitate, ci și pentru absolvenții școalelor comerciale, aplicați în serviciul băncilor, cursul este o necesitate indiscutabilă.

Astăzi membrii tuturor classelor sociale se organizează atât în scopul de a-și lărgi cercul vederilor, putând în chipul acesta să fie tot mai folositori sieși și instituțiilor în al căror serviciu s'au angajat, cum și, în sens mai larg, popoului căruia îi aparțin și pe care datori sunt să-l servească cu tot devotamentul și povățuiți

de o lumină cât mai intensivă și mai curată a sufletului lor.

Preoții, învățătorii și notarii — ca să vorbim numai de sate — toți își au conferențele și reuniunile lor, în a căror cadre se adună, se consultă, prind îndemn la muncă, pun la cale lucruri folositoare, pentru ei, pentru chemarea lor și în ultima analiză pentru popor.

Zi de zi vedem organizându-se plugarii, meseriașii și negustorii prin fel de fel de însoțiri de natură socială, culturală și economică.

Dar chiar funcționarii băncilor altor neamuri din țară, din România și de aiurea au pornit o frumoasă mișcare pentru cultivarea proprie.

Oare numai cele câteva sute de funcționari ai băncilor noastre să nu simțească trebuința de a se organiza și cultiva, ei prin ei, pentru chemarea așa de importantă careia s'au dedicat?

Aceasta nu ne-o putem închipui.

Dincontră știm că funcționarii băncilor noastre simt necesitatea arzătoare a întrunirilor în scopul dezvoltării treptate a cunoștințelor și experiențelor pentru chemarea lor. Doar știm că omul cuminte cât trăește tot învață și totuș nicicând nu poate zice, cu drept cuvânt, că ar ști prea mult pentru chemarea sa. Dincontră: cu cât a învățat mai mult, cu atât recunoaște, cu mai multă părere de rău, că n'a învățat destul.

*

Chiar și numai o privire asupra proiectului de programă pentru cursul de care ne ocupăm, ne poate servi ca dovadă puternică de mulțimea și felurimea chestiunilor importante și urgente asupra cărora funcționarii băncilor noastre ar trebui să se clarifice în interesul lor, al băncilor și al poporului nostru.

Sunt chestiuni, cari nu toți funcționarii băncilor noastre au avut ocazia să le aprofundeze, fie pentru că trăesc izolați în orașele sau sate unde n'au la îndemână cărți și reviste de specialitate și unde le lipsește ocazia de a veni în atingere adeseori cu colegi mai practici cu cari să discute și să se dumerească asupra feluritelor chestiuni de interes pentru preocupările lor zilnice.

Sunt și funcționari cărora nu le lipsesc numitele condiții de progres; dar și acestora numai folosii le pot îndrumările colegilor lor mai vârstnici și mai bogați în experiențe.

Cursurile de cari ne ocupăm însă și peste tot conferențele au partea lor bună și pentru ceice primesc sarcina și în acelaș timp onoarea de a pași ca conferențieri în fața colegilor. Pregătirea unei conferențe, a unui articol pentru o revistă de specialitate și în genere străduința pentru aprofundarea unei chestii, — sunt înde-

letniciri mai nobile și mai folositoare decât multe din acele, ce sunt practicate de o samă dintre noi, afară de oarele de birou.

*

Cursul în perspectivă al funcționarilor noștri de bancă și celelalte cursuri ce sperăm că vor urmă pe viitor, — promit a aduce îmbunătățiri în mersul băncilor, a creă condiții de prosperitate pentru bănci, pentru funcționari, pentru clientelă și pentru progresul poporului nostru în genere.

În vederea acestor rezultate toți factorii pe cari îi privește trebuie să-și facă datoria.

Conducătorii băncilor vor da ocazie măcar unuia dintre funcționari să participe la curs, votându-le diurn și cheltuele de călătorie, cari nu vor fi bani aruncați în vânt, ci vor aduce roade îmbelșugate.

Funcționarii băncilor nu vor rămâne indiferenți, ci își vor ține de datorie a-și întocmi astfel trebile ca, în timpul de 8—10 zile cât va dură cursul, agendele oficiului lor să nu sufere.

În fine să sperăm că și problema cea mai grea va fi îmbrățișată cu căldură și dusă la bun sfârșit. Anume: se va găsi și numărul trebuincios de *conferențieri* destoinici și zeloși pentru toate chestiunile sociale, economice, financiare, de bancă, juridice, fișcale, etc., vizate în proiectul de programă pentru cursul funcționarilor de bancă.

Știm că avem funcționari specialiști de bancă, cu o praxă îndelungată și temeinică. Avem directori de bancă și juriconsulți, juriști distinși, cari, nu ne îndoim, își vor da concursul lor indispensabil pentru buna reușită a cursului, făcându-se vrednici și în felul acesta de recunoștința tuturor Românilor.

*

În fine ne exprimăm dorința ca vr'unul dintre funcționarii noștri de bancă să pregătească o conferență referitoare la *chestiunea tovărășilor*. Băncile noastre nu mai pot ignora această chestiune, la ordinea zilei în toată lumea, numai la noi neglițată în mod condamnabil.

Deci socotim că e un lucru din cele mai bune ca programa cursului să fie completată și printr'un punct referitor la tovărăși, dând funcționarilor participanți îndemn și lămuriri pentru a se putea pune cu folos și în serviciul acestor organizații moderne, menite a face o reformă folositoare mai ales clasei sărace și năcăjite a poporului.

„Solidaritatea“ pentru funcționarii de bancă.

În adunarea generală a însoțirii noastre „Solidaritatea“, ținută la 31 Maiu a. c. în Săliște, s'a luat între altele și salutara hotărâre de a înființa un curs practic pentru calificarea funcționarilor de bancă. Cu asta s'ar face un pas mare de apropiere între noi, „brațele de muncă“ și între „capii“ noștri; s'ar împlini — cel puțin în parte — dorința noastră, a adevăraților funcționari de bancă de a micșora distanța, uneori prea nenatural mărită, între noi și șefii noștri, nu pe căi lăaturalnice, cari până acum au fost singurul mijloc sigur de înaintare pentru unii, ci prin muncă serioasă și cultivare stăruitoare. Dar pentruca și pe calea aceasta să se poată ajunge la un punct de întâlnire între cei doi factori de primordială importanță în viața băncilor noastre, se mai recere pe lângă nizuința în sus a celor mici, o binevoitoare coborire către ei a celor mari. Hotărârea adunării generale a „Solidarității“ este deci pentru noi binevenită și coincide cu idealurile noastre. Până la ducerea ei la îndeplinire însă, o altă durere mai ardentă și mai adânc simțită s'ar putea vindeca — cel puțin în parte — cu ajutorul „Solidarității“. Este vorba de îmbunătățirea situației materiale a funcționarilor de bancă. Numai după ce starea materială a acestora va fi ameliorată, vor ajunge a fi aranjați materialicește, va putea fi vorba de o cultivare a lor.

Sunt între noi, funcționarii de bancă, și oameni, cari nu din ușurință proprie, ci din alte motive asupra cărora nu este aici locul să stăruiesc, s'au incurcat în datorii și în cele mai multe cazuri la mai multe bănci de ale noastre și străine. Cam toți știm cu ce procent și cu ce proviziuni lucră băncile mici. Plătește omul din greu și abia birue cu interesele. Cetind bilanțul „Solidarității“ publicat în Nrul 21 din 22 Maiu a. c. al acestei reviste, m'am cugetat, că din cele K 63,250, cât face azi averea „Solidarității“, cât ajutor nu s'ar putea da funcționarilor de bancă!

După toată probabilitatea „Solidaritatea“ își are plasat capitalul cu cel mult 5%. Dacă din acest capital ar da împrumuturi funcționarilor de bancă, vrednici de ajutor, atunci cu o lovitură ar face pe lângă o afacere rentabilă și o faptă bună, căci pe deoparte și-ar putea plasa cel puțin o parte din capital cu minimul de 6%, iar pe de altă parte ar scăpa pe funcționarii de bancă de a mai plăti 8—12% interese. „Solidaritatea“ ar câștiga cel puțin cu 1% mai mult decât acum, iar funcționarii de bancă ar putea folosi diferența de interese de 2—6% ca replătire din capital și astfel pe când înainte incurcau prolongirea împrumuturilor numai cu interesele, acum pe nesimțite ar scăpa și de datorie.

Felul cel mai potrivit de împrumut ar fi conturentul. Condițiunile ar fi cam următoarele:

I. Interese: 1% peste etalonul lombardului celui mai urcat la „Banca Austro-Ungară“.

II. Acoperire: a) un document de datorie: cambiu, obligațiune, act notarial etc.; b) o declarațiune a institutului, la care împrumutătorul este angajat ca funcționar definitiv, prin care se obligă, că-1 va detrage din salariu, iar dacă ajunge în pensiuine înainte de replătirea totală a împrumutului, li va detrage din pensiuine rata stabilită de direcțiunea „Solidarității“, precum și o declarațiune a împrumutătorului, prin care acesta se învoiește la detragerea din salariu respective din pensiuine, prevăzând totodată și pentru cazul de moarte dreptul de detragere din pensia urmașilor până la replătirea totală a împrumutului; c) deoarece poate obveni cazul, ca împrumutătorul să iasă din serviciul institutului unde a fost angajat când a luat împrumutul, fără ca să între la alt institut de ale noastre, ceea ce ar da ansă numai la schimbarea documentelor amintite sub b); să devină incapabil de muncă fără să aibă încă drept de pensiuine, să fie suspendat din post sau chiar să moară fără a lăsa urmași cu drept de pensiuine, din care s'ar putea replăti și mai departe împrumutul, va trebui să mai ofere încă și o altă garanție. Aceasta ar putea constă din: 2 garanți buni, cari vor subscrie împreună cu debitorul documentul de datorie (cambiu etc.), o poliță de asigurare vinculată în favorul „Solidarității“, poliță a căreia premii s'ar plăti din partea institutului unde este angajat debitorul sau direct prin „Solidaritatea“; acții dela bănci, cari nu pot fi lombardate la bănci mai mari etc.

III. Replătirea: Pentru a nu îngreună prea mult „Solidarității“ manipularea împrumuturilor, institutul, la care este angajat împrumutătorul, ar depune ratele detrase lunar din salariul respective din pensia acestuia într'un libel și le-ar administra „Solidarității“ tot numai la $\frac{1}{4}$ de an. Ratele acestea vor trebui să fie cât se poate mai mici, pentruca debitorul să poată trăi din restul salariului respective pensiei sale, fără a simți prea mult detragerea. În chipul acesta ar putea da „Solidaritatea“ împrumuturi și funcționarilor, cari au să depună cauțiuni pentru ocuparea de anumite posturi la băncile noastre ca d. e. cassari etc. Informațiunile de lipsă, în toate cazurile, le-ar da „Solidarității“ însaș institutele unde sunt angajați debitorii ei.

Acestea ar fi în liniamente generale condițiunile sub cari s'ar acorda împrumuturile. Pentru cazuri speciale natural ar pune și direcțiunea „Solidarității“ condițiuni speciale, cari acum nu se pot prevedea. Că ce favoruri ar rezulta din rangierea funcționarilor nu e greu de constatat. Mai totăi băncile ar avea funcționari rangiați materialicește, ceea ce nu este puțin pentru ele. Multe dintre ele ar scăpa de situația neplăcută, ba la unele chiar oprită prin statute de a da inele funcționarilor lor împrumuturi pentru a-i scăpa de cămătărie. Dar cel mai mare favor al rangierii funcționarilor de bancă constă în faptul, că băncile ar putea dispune de toate forțele de muncă, ce le posedă un om rangiat materialicește. Este lucru știut, că datoriile, ca ori și ce altă grijă mare, preocupă pe om, dacă e numai cât de cât simțitor, în așa măsură încât

fi absoarbe aproape cu totul forțele intelectuale. Gândurile și grija zilei de mâine îl chinuiesc într'atâta încât cu vremea ajunge a fi numai un automat. Dela un astfel de om puțină muncă intelectuală și puțin zel poți aștepta. Va deveni din ce în ce mai confuz în afacerile lui și cu timpul decade atât trupește, cât și moralicește. Iar dacă funcționarul e ușuratic și nu-și bate capul cu plățirea respective cu regularea datoriilor sale cu atât mai iute ajunge pe povârniș. „Solidaritatea” ar îndeplini deci prin ajutorarea funcționarilor și o faptă nobilă și cei puși în serviciul ei ar avea drept răsplată pentru înmulțirea lucrului: mulțămirea sufletească de a fi făcut un bine semenilor și colegilor lor.

E prea natural, că din suma de K 63,250 — averea de acum a Solidarității — nu va fi cu puțință a rangia pe toți funcționarii de bancă, câți au datorii, dar un început în direcția aceasta s'ar putea face. Cu timpul „Solidaritatea” și-ar putea acuire și alte mijloace pentru rangierea funcționarilor de bancă.

Mi-am dat părerea, cei chemați să vadă dacă ideea este realizabilă ori nu!

Un funcționar de bancă.

O societate română de asigurare.

Chestiunea băncii de asigurare românești continuă a preocupă opinia noastră publică și presa noastră. Aproape în același timp, când au apărut „Lămuririle” secretarului „Solidarității” în revista noastră, „Țara Noastră” a publicat, sub titlul de mai sus, un remarcabil articol, pe care-l reproducem în părțile sale, care se ocupă cu meritul chestiunii. Autorul, care prin scrisele sale se tradează a fi un temeinic specialist în chestiuni de asigurare, ajunge la aceleași concluzii, ca și articolele noastre în aceasta afacere, că singurul factor chemat a intrupă noua întreprindere este „Solidaritatea”.

„Ce privește șansele de reușită — zice autorul — credem că putem face un prognostic favorabil, fiind date indiciile cele mai bune pentru viitorul societății. Prosperarea băncilor noastre de credit în cei din urmă 30 de ani ne dovedește, că la poporul nostru există spiritul de cruțare și de prevedere. Și pe ce altceva se bazează asigurările decât pe o cruțare sistematică și pe principiul de prevedere?”

Dacă băncile noastre de credit au învățat poporul să cruțe peste tot, banca de asigurare îi va învăța la ordine și punctualitate în chiverniseală, dezvoltându-i simțul de prevedere pentru loviturile năprasnice ale sortii. Credem deci, că poporul nostru este deplin matur ca să îmbrățișeze cu pricepere noul fel de economii.

Dacă poate încă nu a pătruns poporul perfect noima asigurărilor, societățile străine s'au îngrijit și se bat să pătrundă cu prisosință la punga țaranului român cu mult succes. O statistică făcută cu scopul de a eruă până la ce grad a ajuns poporul nostru a beneficia de instituția asigurării deja până acum, n'ar fi tocmai anevoioasă și foarte instructivă. Un circular

confidențial adresat numai reprezentanților români de pe la diferitele societăți de asigurare străine, ne-ar putea lămuri în cifre câți bani românești se varsă la ghișeurile băncilor de asigurare an de an.

A doua întrebare ar fi: avem forța numerică pe care să ne putem baza, cunoscut fiind, că asigurarea numai atunci prosperează, dacă operează în cadru vast pe baza principiului cifrelor mari? La aceasta întrebare încă credem că putem răspunde afirmativ. Făcând o comparație cu România, unde la 7 milioane locuitori operează 6 societăți de asigurare, dintre cari 3 au ajuns deja la rezerve de peste 20 milioane, e de admis că cele 3 milioane ale noastre vor reuși să susțină o singură bancă de asigurare românească. Este adevărat, că asigurările de foc în România se repartizează în bună parte asupra marilor proprietari, cari sunt buni plătnici și achită premii mari pentru asigurările recoltelor bogate și a proprietăților lor rurale și urbane.

Noi la proprietari mari nu putem conta, afară de bunurile instituțiilor noastre de cultură. Orașe încă nu avem, și deci în categoria riscurilor de clasa întâi, cari aduc prime mici, la cari însă și pagubele sunt sporadice, nu vom putea acuire afaceri prea număroase.

În schimb țărănimea noastră e superioară celei din România, și afacerile mari vor fi suplinite prin transacțiuni mai mici, însă mai număroase. Prin aceasta distribuția riscurilor e mai favorabilă. Căci o pagubă la o asigurare mare poate consuma o sumă, care la asigurări mici ajunge la lichidare numai în cazuri de focuri catastrofale, unde incendiul mistue un sat întreg.

Asigurările noastre vor fi și într'atât mai avantajoase, că nu vor reclama atâtea reasigurări ca asigurările mari de foc, cari se fac în paușal, și cari consumă o bună parte din câștig, chiar înainte de daună.

Calitatea riscurilor nu va fi pretutindenea cea mai bună la economia noastră rurală, clădirile solide țărânești făcând cel mult 50%.

Dar să nu se uite, că societatea de asigurare va da impulsul la clădirea de edificii mai solide ca până aci. În schimbul premiilor mai urcate pentru clădirile slabe de azi, societatea putând despăgubi pe daunați cu bani gata îi pune în situație a-și face clădiri solide în locul celor slabe. Și cum societatea este creată pentru viitor, tot viitorul ne va arăta efectele bune, ce ea va avea asupra îmbunătățirii stărei materiale a poporului întreg.

Avem însă în schimb bisericile, școlile și instituțiile noastre de cultură, cari ne dau riscuri de prima clasă. În sfârșit, că nu e lipsă la noi de material de asigurat, ne-o dovedește mai bine lupta de concurență, ce se dă azi între diferitele societăți de asigurare străine -- pe spatele noastre!

Apoi ramul cel mai sănătos și mai sigur de asigurare, asigurarea vieții, mai bun material nu poate găsi ca la noi Români. Concurența internațională deja caută împospătarea stocului de asigurări pe viață prin acuire între Români. Căci e cunoscut, că mortalitatea la noi este din cele mai favorabile.

Abstracție făcând de copii, cari la noi mor neasemănat mai mulți ca la alte neamuri, încolo atât țărănimea, cât și classa cultă dela orașe se distinge prin o sănătate exemplară, care dă de rușine cele mai celebre tabele de mortalitate, alcătuite pe observații făcute la clasele degenerate din țările occidentale.

Iar principalii factori, cari la o societate de asigurare determină câștigul sunt: 1. submortalitatea, 2. plassarea capitalurilor cu dobândă mai bună, ca cea luată

de bază la calcularea primelor și 3. economia făcută la speșele de administrație.

La primul factor putem conta cu siguranță în împrejurări normale. Abstracție făcând de cazuri de epidemii, mortalitatea nu va ajunge limita extremă niciodată. La al doilea factor, la plassarea cu avantajiu de dobândă încă suntem în situație mai favorabilă ca societățile străine.

Căci se știe, că primele moderne se calculează pe baza unui etalon de $3-3\frac{1}{2}\%$. La noi dobânda la depuneri însă se menține încă la $4\frac{1}{2}\%$ și chiar 5% . Avem apoi scrisurile fonciare ale „Albinei” cu $4\frac{1}{2}\%$, cari sunt garanțiile cele mai potrivite în conformitate cu §. 456 al legii com. ung. În înțelesul aceluiaș articol de lege putem plasa rezervele în împrumutări pe polițele proprii de asigurare, la cari în privința dobânzii încă suntem în avantajiu, luând de bază chiar numai o dobândă de $5-6\%$.

Al treilea factor, economia administrației depinde bineînțeles de talentul de chiverniseală al administratorilor. Să sperăm că vom găsi la conducere bărbați vrednici, cum am avut și avem și azi conducători ireproșabili la băncile noastre și la instituțiile noastre de cultură.

Restă se mai atingem chestia funcționarilor. Se aud adeseori oftări, că „nu avem oameni!” Va fi adevărat, că nu avem oameni, deoarece nu avem nici bănci de asigurare ale noastre.

Cum însă nici despre băncile de credit nu se poate spune că ar fi avut oameni la început, și totuși a găsit, nu e de presupus că pentru noua instituție să nu se poată forma și oameni noi. Nu se specializează nimenea pentru o carieră, pentru care îi lipsește terenul de activitate. Îndată ce însă acest teren s'a deschis, este natural că se vor găsi și între noi puteri de muncă, cari să se dedice cu drag serviciului pentru banca de asigurare română. Școala noastră comercială va trebui să pună pondă mai mare pe studiul asigurărilor ca până aci. Vor trebui chiar și mici jertfe materiale, acordându-se burse pentru studii teoretice și practice de branșe. Lucruri, cari toate le-au făcut și alte institute, până ce și-au format bărbați-conducători. Având odată pe aceștia, lucrarea va merge înainte și la noi. Depinde de norocoasa alegere a conducătorilor, ce vom ști face. Până acum, fiind conduși de un optimism sănătos, în fruntea băncilor noastre și a instituțiilor de cultură, am ales oameni, în cari nu ne-am înșelat. În cazul de față pesimismul ne-ar fi cel mai rău sfătuitor, dacă e vorba să mergem înainte!“

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 1 Iulie 1909.

Situația pieții financiare internaționale și în săptămâna ultimă a lunii Iunie a fost favorabilă. În London s'a urcat puțin discountul privat, dar în Berlin a scăzut dela $3\frac{1}{8}\%$ la $2\frac{3}{4}\%$. De asemenea și numărarea de ultimo, care la început se negocia în Berlin cu $4\frac{3}{4}\%$, a scăzut în urma intervenirii Seshandlung-ului la $4\frac{1}{2}\%$.

Piața financiară internă eră înainte de ultimo, cât se poate de favorabilă. Banca austro-ungară dispunea după sumarul din 23 Iunie de o rezervă de

bilete scutite de dare în sumă de peste K 300 milioane față de 165.6 milioane la aceeaș dată din anul trecut. Cererea de ultimo, precum se vede, a fost destul de mare, dovadă materialul mare de cambii prezentat Băncii austro-ungare în escont, care s'a cifrat singur în Budapesta cu 43 milioane față de 8 milioane scadențe. Se așteaptă însă în zilele prime din Iulie o facilitare a pieții sub influința scadenței cupoanelor per 1 Iulie, cari fac suma considerabilă de K 221 milioane.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Două însoțiri de economi de vite. Însoțirea economilor de vite din Rodna-veche, este firma însoțiri cu responsabilitate limitată a membrilor înființată în Rodna-veche la 26 Decembrie 1908 și înregistrată de curând. Scopul ei este a promova economia de vite în comună, a acuire în acest scop pășune comună, a ține în comun tauri, vieri etc.; a împărți între membrii vite bune de prăsilă și a-și asigura vitele contra daunelor.

Direcțiunea se compune din d-nii: Ioan Marte, notar, ca prezident și Silvestru Mureșan, viceprezident, ambii investiți cu drept de firmare; Ostate Tăpălagă și Porfir Pioraș, toți din Rodna veche.

O astfel de însoțire s'a înființat și în Sângeorgiu-român la 4 Decembrie a. tr., care asemenea s'a înregistrat nu de mult. Membrii direcțiunii acestei însoțiri sunt d-nii: Aurel Chiontanu, Ilie Mărcuș, Alex. Mărcuș, Procop Buia, Simion Alexi și Alex. Pop.

CRONICA.

Rugare către abonenții noștri. Rugăm pe on. noștri abonenți restanțieri să binevoiască a-și plăti abonamentul, folosindu-se în acest scop de ceul acul de noi la un număr anterior al revistei noastre.

Adunare agrară și antiagrară. În zilele trecute și-a ținut adunarea generală „Uniunea agronomilor ungari” în Palics. A prezidat însuș ministrul de agricultură Darányi, care a luat parte la adunare cu secretarul său de stat și întreg statul major al ministerului de agricultură. În aceasta adunare agrarii au luat hotărârea a se organiza politicește, pentru a-și apăra în viitor și mai cu efect interesele specifice ale clasei lor și până aci destul de puternice.

Tot în zilele trecute a ținut în Viena o mare adunare antiagrară asociația centrală a camerelor comerciale austriace și a industriașilor austriaci, numită „Handelspolitische Centralstelle”, unde s'a protestat energic contra politicii unilaterale și egoistice urmată de agrari spre paguba celorlalte clase producătoare ale țării.

Industriașii și comercianții ungari încă se pregătesc a se organiza, pentru apărarea intereselor lor nelese în seamă, într-o ligă politică a comercianților și industriașilor.

Agenturi postale noue. Agentura poștală din Csűrűlye (Ciurila) sistată cu ziua de 13 Februarie a. c. a fost instituită în mod provizor în comuna Szelicse

(Silicea, com. Turda-Arieș) și și-a început activitatea la 11 Iunie a. c.

De cercul de activitate al noii agenturi se țin comunele: Ciurila, Silvașul-ung., Sălcia și Săliște.

În 1 Iunie a. c. s'au mai deschis agenturi poștale noue în următoarele comune: *Kibéd* (comit. Murăș-Turda), pentru comuna Kibéd; *Magyardécsé*, (Dicea, com. Solnoc-Dobâca), pentru comunele Dicea (*Magyardécsé*), Arpașteu (*Árpástó*) și Măluț (*Omlásalja*); *Gerendkeresztur*, Grind-Cristur (com. Turda-Arieș), pentru comunele Gerendkeresztur și cătunele *Csipekéstere*, *Györgyéd*, *Hosszuföldék*, *Kardos*, *Livádia*, *Szölömegett*, *Tószölök* și *Tókécs*; *Désfalva*, (Deaș com. Târnava-mică), pentru comuna aceasta și *Bács*, (Baciu com. Cluj), pentru comunele *Bács*, *Coroi* (*Korád*), *Popești* (*Papfalva*), *Suceag* (*Szucsák*); *Aranyospolyán* (Poiana-Arieșului com. Turda-Arieș) pentru comunele *Poiana-Arieșului* și *Cristiș* (*Keresztes*); *Morgonda* (Merghindeal, com. Târnava-mare), pentru comunele Merghindeal și *Sulumberg* (*Lesses*); *Szászujfalu* (Noul-săsesc, com. Târnava-mare), pentru comunele *Noul-săsesc* și *Roandela* (*Rudály*); *Hersény* (Herseni, com. Făgăraș), pentru comunele *Herseni*, *Sebeș*, *Mărgineni*, *Copacel*, *Berivoii-mari* și *mici*; *Omlás* (Amnaș, com. Sibiu), pentru comuna Amnaș.

Oficiu poștal nou. Agentura poștală din *Mezősas* (com. Bihor) a fost transformată cu 1 Iunie a. c. în *oficiu poștal*, de a căreia cerc de activitate se ține comuna *Mezősas* și pusele *Körmosd* și *Szomolyon*.

DIN REGISTRUL FIRMEI.

Arina în Sanislău. Șters: calitatea de membri în direcțiune a lui *Coriolan Ardelean* și *George Szilágyi jun.* Inregistrată: *filiala din Careii-mari* și modificarea §§. 2, 39, 44, 47 și 65.

Aurora în Baia-mare. Inregistrat: numele membrului din direcțiune *Augustin Dragoș* și al șef-contabilului *Alexe Manea*.

Cossa de păstrare (reuniune) în Săliște. Inregistrați: *Nicolae Sărbu jun.* și *Vasile Popa Topârceanu*, ca membri în direcțiune, investiți cu drept de firmare și șters calitatea de membru în direcțiune a lui *Dumitru Roman*, *Nic. Hențiu* și *Nic. Neamțu*.

Cordiana în Fofeldea. Inregistrat: *Aurel Constantinescu* ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare pentru filiala din *Agnita*, în locul lui *Nic. P. Petrescu*, rămas și mai departe director executiv cu drept de firmare.

Insoțirea de credit din Tălmăcel. Inregistrat: Aceasta însoțire cu responsabilitate nelimitată s'a înființat în adun. gen. de constituire dela 28 Martie a. c. pe timp nedeterminat. Direcțiunea se compune din 5 membri, cari de prezent sunt: *Nicolae Russu* Nr. 93, prezident; *Dumitru Rădoi* Nr. 146, viceprezident; *Petru Fântână* Nr. 68; *Mihail Rădoi* Nr. 17 și *Simion Bărză* Nr. 263.

Insoțirea de credit din Ucea-de-jos. Inregistrat: Aceasta însoțire cu responsabilitate limitată a membrilor s'a înființat la 1 Martie a. c. pe timp nedeterminat. Direcțiunea se compune din 5 membri: *Zosim Dalea*, *Oprea Băcilă*, *Nicolae Himu*, *Ioan Cucu* și *Ignate Gârlea*.

Riureana în Șugag. Inregistrat: Modificarea §§. 3, 4, și 10 din statute efectuită în adunarea generală extraordinară dela 7 Martie a. c. și faptul că în sensul acestor statute însoțirea este cu responsabilitate nelimitată.

„Sămănătorul” în Gherla. Inregistrat: Însoțirea aceasta cu responsabilitate limitată s'a înființat pe baza statutelor primite în adun. gen. constituantă ținută a doua oară la 18 Mai 1908. Direcțiunea se compune din 7 membri: *Ioan Godolan*, notar cercual în Ghiulateleac, prezident; *Nic. Tincu*, preot gr. cat. în Girolt, vice-prezident și cassar; *Andrieu Todoran*, comerciant în Gherla, secretar; *Iuliu Popp*, contabil de bancă în Gherla, conducător și *Dr. Cornel Rus*, avocat în Gherla; *Ambrosiu Plăian*, preot gr. cat. în Silivaș și *Gavril Cupșa*, proprietar în Micula.

„Silvania” în Șimleu. Inregistrat: noii membri din direcțiune: *Dr. Florian Stan*, *Grațian Flonta* și *Vasile Papp*, aleși în locul membrilor *Artemiu Sarkadi*, *Vasile Păcaș* și *Mihail Bohățel*.

„Strugurul” în Pianul-superior. Inregistrat: Modificarea §§. 47 și 75 din statute în adunarea generală dela 21 Martie a. c.

„Tibleșana” în Reteag. Inregistrat: Mutarea sediului societății la Reteag și înființarea filialei în Căianul-mic. Capitalul soc. a fost urcat la K 100,000 în 1000 acți à K 100 și director executiv a fost ales *Ioan Boca jun.*, iar membru în direcțiune *Grigore Boca*, ambii investiți cu drept de firmare. Membrii în direcțiune, fără drept de firmare au fost aleși: *Emil Sigharteu* și *Dumitru Vajda*.

„Zlăgneana” în Zlatna. Inregistrat: În adunarea generală ordinară dela 20 Februarie a. c. a fost ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare *Dumitru Moguț*, în locul lui *Dominic Rațiu*, care a renunțat la postul său.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Nr. 9 al *„Bibliotecii Băncilor Române”*: *Articolul de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec*, traduse de *Constantin Popp*, redactorul revistei noastre și al *„Anuarului Băncilor Române”*. Sibiu. Tipografia arhidiecezană. 1909.

O broșurică de 24 fețe, foarte actuală, știut fiind că art. de lege LVIII: 1908 despre cec a intrat în vigoare la 1 Iulie a. c.

Afară de textul legii se află indicate în broșurică și Nrii ordinațiilor ministeriale privitoare la punerea în aplicare a noii legi, iar ca anex este dat un *„Normativ pentru afacerile de cec”* împreună cu o *instrucțiune asupra manipulațiunii interne a cecurilor*.

Folositoarea broșurică de 1½ coală se poate procura direct dela traducător sau dela *Administrația „Revistei Economice”* în Sibiu — Nagyszeben cu prețul de 50 fileri.

Posta Redacțiunii.

Diul *G. Todică*, *Geoagiu*. Primit cu mulțămintă; se va publica în Nrul viitor.

S u m a r.

Cursul de vară pentru funcționarii de bancă. — „Solidaritatea” pentru funcționarii de bancă. — O societate română de asigurare. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: Două însoțiri de economi de vite. — *Cronică*: Rugare către abonenții noștri, Adunare agrară și antiagrară, Agenturi poștale noue, Oficiu poștal nou. — Din registrul firmelor. — *Bibliografie*: Art. de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec. — Poșta redacțiunii.

„BOCȘANA”, institut de credit în Bocșa montană.

Publicațiune.

Subsemnata Direcțiune, prin aceasta aduce la cunoștința publică, dar mai vârtos celor interesați cumcă termenul de încheiere pentru subscrierile de acții din emisiunea II-a se stabilește *pe 1 August a. c.* sub condițiunile puse în prospectul edat cu datul de 20 Martie 1909.

Bocșa mont. 25 Iunie 1909.

Nr. 122 (1—3)

Direcțiunea.

„AGRICOLA” bancă pop., soc pe acții în Sebeșul-săs.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința Onor. public, că noul institut de credit și economii, înființat în Sebeșul-săsesc și înregistrat la Tribunalul competent sub Nr. 5032/1909, sub firma:

»*Agricola*«, bancă populară, societate pe acții în Szászsebes cu un capital societar de Cor. 150,000, ca continuare a „Tovărășiei agricole pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, își începe activitatea cu *1 Iuliu 1909*.

Societatea îndeplinește totfelul de operațiuni financiare.

Societatea, având în vedere, că pe lângă promovarea intereselor economice ale populațiunii chemarea institutelor noastre financiare este și promovarea culturală a populațiunii și ajutorarea instituțiilor noastre culturale a asigurat în statute la § 58 lit. h.) 10% din profitul curat spre scopuri de binefacere, iar la § 62 interesele anuale de 4% ale fondului de rezervă de Cor. 150,000 în o terțialitate bisericii gr.-or. din Sebeș și în două terțialități protopresbiteratului gr.-or. al Sebeșului spre scopuri bisericești școlare.

Rugăm pe On. public a ne oferi binevoitorul său sprijin.

Sebeș, 28 Iunie 1909.

Pentru Direcțiunea institutului,
directorul executiv

S. Medean
protopresbiter.

Nr. 123 (1—1).

„ALBINA”, institut de credit în Sibiu.

A XXII-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% în florini ale Institutului de credit și de economii „Albina” a urmat în 26 Iunie 1909 în prezența domnului notar public regesc Gavril Zăgoni și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de fl. 48,000 următorii numeri:

à fl. 500: Nr. 59, 68, 107, 150, 214, 267, 320, 326, 355, 370, 420, 434, 468, 535, 541, 548, 607, 733, 755, 768, 777, 783, 802, 872, 939, 945, 979, 1045, 1059, 1062, 1083, 1084, 1095, 1115.

à fl. 1000: Nr. 14, 74, 78, 84, 96, 122, 146, 149, 178, 194, 198, 214, 242, 312, 315, 352, 369, 412, 420, 467, 521, 527, 559, 579, 609, 689, 722, 742, 749, 756, 798.

Prima tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 4½%. S'au tras în valoare totală da K. 56,000 următorii numeri:

à K. 500: Nr. 8, 99.

à K. 1000: Nr. 16, 17, 84, 186, 222, 238, 246, 267, 275, 279, 287.

à K. 2000: Nr. 57, 62, 73, 88, 91, 153, 190, 245, 271, 298, 395, 414, 431, 442, 541, 566, 598, 607, 658, 741, 751, 787.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1910 aceste scrisuri fonc. se răscumpără la cassa institutului în Sibiu, la Filialele sale în Brașov și Lugos, la Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur”, și la Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena; la Ungarische Escompte- und Wechsler-Bank și la Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta, precum și la Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente, însă se pot răscumpără și mai nainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1910 înceată interesele lor mai departe și cupoanele de interese scade mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai nainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à fl. 500 Nr. 24, 124, 484, 488, 502, 663 (din 1906), 749, 771 (din 1903).

à fl. 1000 Nr. 46, 50, 309, 546, 595 (din 1906).

Sibiu, în 26 Iunie 1909.

Nr. 124 (1—1)

Direcțiunea.

„MUGURUL“ însoțire economică-comercială în Elisabetopole.

CONVOCARE.

Membrii însoțirii economice-comerciale «MUGURUL» se invită la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 12 Iulie st. n. la oarele 1 p. m. în localitățile însoțirii cu următorul

PROGRAM:

1. Constatarea membrilor prezenți și a plenipotențiatilor.
2. Deschiderea adunării.
3. Numirea de către președinte a 2 scrutinători.
4. Raportul anual al direcțiunii.
5. Raportul comitetului de supraveghiere.
6. Stabilirea bilanțului anual.
7. Împărțirea venitului curat.
8. Întregirea direcțiunii.
9. Alegerea comitetului de supraveghiere.
10. Stabilirea locului pentru adunarea generală proxima.
11. Eventuale propuneri.

Numai acele propuneri vor fi luate în considerare, cari se vor anunța la direcțiune cu cel puțin 5 zile înainte de adunarea generală.

După exhaustarea acestui program urmează o prelegere populară.

NOTA: La adunarea generală cei absenți pot fi reprezentați în înțelesul statutelor numai prin alt membru al însoțirii. Spre legitimarea dreptului de reprezentare e de ajuns arătarea libelurilor de plată a cvotelor ori a plenipotenței în scris.

Elisabetopole, la 27 Iunie n. 1909.

Direcțiunea.

ACTIVA. Bilanț încheiat la 31 Maiu 1909. PASIVA.

		K	f			K	f
Cassa		1,261	60	Capital de cvote incurs, 6,115 cvote à K 10		18,497	58
Vița de vie		13,701	—	Creditori		39,216	24
Mărfuri		542	—	Interese transitoare		283	35
Rimesse		12,924	70	Profit curat		1,919	61
Debitori pentru mărfuri		3,773	48				
Mobilier și recvizite economice	1,811.48						
amortizare	111.48	1,700	—				
Realități		25,720	—				
Anticipațiuni		294	—				
		59,916	78			59,916	78

DEBIT. Contul Profit și pierdere la 31 Maiu 1909. CREDIT.

		K	f			K	f
Interese de cont curent		1,378	32	Venituri dela vița de vie		5,544	86
Salare	1,713.27			Venituri dela mărfuri		404	83
Spese	572.38						
Porto	254.63	2,540	28				
Amortizare din mobilier		111	48				
Profit curat		1,919	61				
		5,949	69			5,949	69

Elisabetopole, 31 Mai 1909.

Nicolae Racoța m. p.,
președinte.

George Simu m. p.,
vice-președinte.

Fabiu Toma m. p.,
director.

Dr. Dionisie Roman m. p.
membru al direcțiunii.

George Șerban m. p.
membru al direcțiunii.

Ioan Fodorean m. p.
membru al direcțiunii.

Dr. Alexandru Morariu m. p.
membru al direcțiunii.

S'a censurat și aflat în consonanță cu cărțile conduse în ordine.

Elisabetopole, la 19 Iunie 1909.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dionisie Chendi m. p., președinte.
Pompiliu E. Constantin m. p.

Gavrilă Bozoșan m. p.
Dr. Romul Boilă m. p.

Kis Sofron m. p.
Ioan Ban m. p.